

performed using resources such as the Google Scholar website, the scientific portal ResearchGate, the official website of the U.S. government, the National Center for Biotechnology Information, and the international journal Sciedirect. The epizootiological characteristics of infectious peritonitis in cats were studied taking into account the nosological profile, breeds, age, and seasonality. Outpatient admission records for the years 2022 and 2023 were used. We analyzed 535 cats for infectious diseases during this period. It was found that panleukopenia was diagnosed in 200 cats (37%) during this period, followed by rhinotracheitis (herpesvirus infection) in 137 (25.6%) animals. Calicivirus infection was the third most common. 90 (17%) cats became ill with it. 15 cats fell ill with feline coronavirus enteritis (infectious peritonitis), which is 3%. In the structure of viral diseases of cats coronavirus enteritis is in: Australia - 34-54%, Croatia - 42%, Czech Republic - 63%, Galapagos and Falkland Islands - 0%, France 17%, Germany - 62%, Greece - 10-19%, Italy - 19-51%, Great Britain - 20-65%, USA - 56%, China - 12.7%, Japan - 31-67%, Korea - 7-14%, Malaysia - 70-90%. Coronavirus enteritis in cats is not very common in the nosological profile of infectious diseases in Ukraine and according to our researches it is 3%. Panleukopenia was the first disease in 200 cats (37%), followed by rhinotracheitis (herpesvirus infection) in 137 (25.6%) animals. Calicivirus infection was the third most common. 90 (17%) cats had this infection. We found that 7 breeds of cats (British Shorthair, Sphynx, Scottish Fold, Devon Rex, Metis, Bengal, Maine Coon) suffered from infectious peritonitis. At the same time, cats of the Maine Coon and Metis breeds got sick the most. It was found that the peak of clinical manifestation of the disease is observed in October and November. The disease is difficult to treat and has a high mortality rate of 37.5%. The disease was more severe in cats with dry form. They were twice as likely to die as cats with a wet form. Cats between 3 and 6 months of age were most affected by infectious peritonitis, accounting for 33.34% of the age structure. The disease was also more frequent in cats aged 9 months to 2 years

Keywords: Coronavirus enteritis in cats, infectious peritonitis, breeds, age, seasonality, nosological profile of infectious diseases

УДК 619:616.98-036.22:578.822.2:636.8

DOI 10.36016/VM-2024-110-18

ЕПІЗООТОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ ТА ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОГО ПРОЯВУ ПАРВОВІРУСНОГО ЕНТЕРИТУ СОБАК

Ревунець В. А.

Поліський національний університет, Житомир, Україна, e-mail: revunets27@gmail.com

Парвовірусний ентерит собак є однією з найпоширеніших причин захворюваності та смертності молодих собак у всьому світі. Вперше парвовірусна інфекція собак була зареєстрована у Бельгії в 1976 році, згодом випадки захворювання з'явилися у США, Австралії та країнах Європи. У теперішній час парвовірусна інфекція собак доволі часто зустрічається на території України та інших європейських країн і є об'єктом досліджень багатьох науковців. Тому метою даної роботи було провести аналіз поширення парвовірусного ентериту собак у різних країнах світу, вияснити клінічні та епізоотологічні особливості парвовірозу собак в зоні обслуговування ветеринарної клініки «Велес» (смт. Макарів). Для вивчення розповсюдження та епізоотичної ситуації щодо парвовірусного ентериту собак в країнах світу були використані джерела інформації, такі як сайт MDPI Open Access Journals, Google Scholar, політематична база даних ScienceDirect, науковий портал ResearchGate та міжнародний журнал International Scientific Journal. Використовуючи журнали реєстрації хворих тварин у ветеринарній клініці «Велес» за 2023 рік було проведено аналіз епізоотологічних особливостей та клінічного прояву парвовірозу у 360 собак. Постановку діагнозу здійснювали на підставі анамнезу, клінічних ознак, епізоотологічних даних та даних лабораторних досліджень, зокрема виявлення антигену вірусного білка за допомогою імунохроматографічного експрес-тесту. Також проводили визначення титру антитіл за допомогою ІФА діагностики. Результатами досліджень було встановлено, що парвовірусна інфекція зустрічається у 52,5 % собак. Серед собак, хворих на інфекційні хвороби, траплялися випадки захворювання на аденовірус — 43,7 %, чуму м'ясоїдних — 3 %, лептоспіроз — 0,7 %. При аналізі породної сприйнятливості до парвовірусного ентериту з 360 собак найчастіше хворобу виявляли у безпородних собак — 294 (81,7 %), хаскі — 14 (3,9 %), бельгійських вівчарок — 10 (2,8 %) та лайок — 12 (3,3 %). Вивчення сезонності

показало, що пік захворюваності осінню припадає на весняно–літній (березень–червень) і осінній (вересень–листопад) періоди. Аналіз вікової сприйнятливості показав, що найчастіше парвовірусний ентерит зустрічається у собак у віці від 2 до 18 місяців (83 %). Вивчення особливостей клінічного прояву хвороби, засвідчило, що парвовірусна інфекція проявляється у 3 формах залежно від домінуючої локалізації вірусу — серцевій (міокардитній), кишкової (інтестинальній), змішаній. Вивчення особливостей клінічного прояву хвороби засвідчило, що частіше всього реєструються кишкова форма хвороби, яка займає більше 77 % у структурі клінічного прояву хвороби, серцева становить 10,6 % та спостерігається зазвичай у цуценят у віці до 2 місяців, а змішана — 12,2 % від загальної кількості хворих тварин і зустрічається у невакцинованих собак з ослабленою імунною системою

Ключові слова: парвовірусний ентерит собак, нозологічний профіль інфекційних хвороб, сезонність, породи, вік

Парвовірусний ентерит собак (ПВЕС) — це гостре, контагіозне захворювання, викликане ДНК-геномним вірусом з родини *Parvoviridae*. *Parvoviridae* представлені трьома родинami: *Parvovirus*, *Dependovirus*, *Densovirus*. На даний час існує п'ять родин, які були віднесені до підродини парвовіринів (парвовірус, еритровірус, залежний вірус, абдовірус та бокавірус) [7]. Першим, виявленим ще на початку 50-х років минулого століття, збудником парвовірозу собак був парвовірус типу 1 — CPV-1 або, як його ще називають, дрібний вірус собак CnMV (*Canine minute virus*). У середині 70-х років було виявлено новий збудник — парвовірус типу 2 — CPV-2, який спричинив масові спалахи хвороби по всьому світу [3,8]. Але починаючи з 80-х років у США та у деяких регіонах Європи почали виділяти нові штами вірусу — CPV-2a і CPV-2b та CPV-2c, які згодом поширились по всьому світу. Цей вірус викликає клінічно виражену патологію у всіх представників сімейства собачих [11]. При інфікуванні дорослих тварин на імунному тлі розвивається субклінічне перехворювання, на не імунному тлі — клінічно виражений гастроентерит. При інфікуванні новонароджених тварин на імунному фоні розвиваються важкі гастроентерити, на імунному міокардити та гастроентерити [14].

Таким чином, вище проведені наукові дослідження епізоотологічних особливостей парвовірозу собак вказують на різноманітність прояву клінічних ознак хвороби, вікової та породної сприйнятливості щодо даної хвороби.

Мета роботи. Провести аналіз поширення парвовірусного ентериту собак у різних країнах світу, з'ясувати клінічні та епізоотологічні особливості парвовірозу собак в зоні обслуговування ветеринарної клініки «Велес» (сmt. Макарів).

Матеріали і методи. Для вивчення розповсюдження та епізоотичної ситуації щодо парвовірусного ентериту собак у різних країнах були використані джерела інформації, такі як сайт MDPI Open Access Journals, Google Scholar, політематична база даних ScienceDirect, науковий портал ResearchGate та міжнародний журнал International Scientific Journal. Вивчаючи епізоотологічні особливості хламідіозу собак в зоні обслуговування ветеринарної клініки «Велес» (сmt. Макарів) враховували нозологічний профіль, вік, стать, сезонність. Використовуючи журнали реєстрації хворих тварин за 2023 рік, було проведено аналіз клінічного прояву парвовірусного ентериту у собак. Всього за 2023 рік було діагностовано парвовірусний ентерит собак у 360 тварин. При цьому підтвердження діагнозу проводилось на підставі анамнезу, клінічних ознак, епізоотологічних даних та даних лабораторних досліджень, зокрема виявлення антигену вірусного білка за допомогою імунохроматографічного експрес-тесту, або визначення титру антитіл за допомогою ІФА. Статистичну обробку даних проводили з використанням програмного пакета *Statistica*.

Результати роботи. Дослідження кількості випадків захворювання собак інфекційними хворобами у зоні обслуговування ветеринарної клініки «Велес» (сmt. Макарів) засвідчило, що у 2023 році було зареєстровано 686 випадків. Дані нозологічного профілю інфекційних хвороб собак представлені у таблиці 1.

З даних таблиці 1 видно, що парвовіроз зустрічається у 52,53 % собак. Серед інфекційних хворих у клініці також траплялися випадки захворювання на аденовіроз — 43,72 %, чуму м'ясоїдних — 3 %, лептоспіроз — 0,74 %.

Таблиця 1 — Нозологічний профіль інфекційних хвороб собак

Хвороба	Кількість хворих собак за 2023 рік, гол	% хворих
Чума м'ясоїдних	21	3,0
Аденовірусна інфекція	300	43,72
Парвовірусний ентерит	360	52,53
Парагрип	-	0
Лептоспіроз	5	0,74
Всього	686	100

При аналізі породної сприйнятливості до парвовірусного ентериту з 360 собак найчастіше хворобу виявляли у безпородних собак — 294 (81,7 %), хаскі — 14 (3,9 %), бельгійських вівчарок — 10 (2,8 %) та лайок — 12 (3,3 %).

Дані про породну сприйнятливість собак до парвовірусного ентериту представлені в таблиці 2.

Таблиця 2 — Ураження різних порід собак на парвовірусний ентерит за 2023 рік на базі ветеринарної клініки «Велес» (сmt. Макарів)

Породи собак	Кількість хворих собак	% від загальної кількості хворих собак
Бельгійська вівчарка Малінуа	10	2,8
Хаскі	14	3,9
Лайка	12	3,3
Такса	3	0,8
Німецька вівчарка	8	2,2
Французький бульдог	7	1,9
Англійський кокер-спаніель	1	0,3
Кане-корсо	9	2,5
Мопс	2	0,6
Метис	294	81,7
Всього	360	100

З даних таблиці 2 видно, що у 2023 році хворіли парвовірусним ентеритом собаки таких порід як: бельгійська вівчарка Малінуа, німецька вівчарка, хаскі, лайка, такса, французький бульдог, англійський кокер-спаніель, кане-корсо, мопс, безпородні. Високий рівень захворюваності серед безпородних собак обумовлений поганим харчуванням, відсутністю вакцинації проти вірусних захворювань та належного догляду.

Аналізуючи записи в журналах реєстрації хворих тварин можна зробити висновок, що парвовірусний ентерит собак не носить вираженого сезонного характеру, водночас пік захворюваності припадає на весняно-літній (березень–червень) і осінній (вересень–листопад) періоди. Динаміка сезонності парвовірозу собак представлена на рис. 1.

Аналіз вікової сприйнятливості показує, що найчастіше парвовірусний ентерит зустрічався у собак у віці від 2 до 18 місяців (83 %), однак зустрічалися й поодинокі випадки захворювання тварин у віці до 2 місяців (9,2 %) та старших 18 місяців (8,6 %). Дані щодо захворювання собак парвовірусним ентеритом залежно від віку представлені в таблиці 3.

Вивчення особливостей клінічного прояву хвороби засвідчило, що парвовірусна інфекція проявляється у 3 формах залежно від домінуючої локалізації вірусу — серцевій (міокардитній), кишковій (інтестинальній), змішаній. Дані особливостей прояву хвороби представлені у таблиці 4.

Вивчення особливостей клінічного прояву хвороби засвідчило, що частіше всього реєструються кишкова форма хвороби, яка займає більше 77 % у структурі клінічного прояву хвороби, серцева становить 10,6 % та спостерігається зазвичай у цуценят у віці до 2 місяців, а змішана — 12,2 % від загальної кількості хворих тварин і зустрічається у собак з ослабленою імунною системою, невакцинованих тварин. Згідно з патолого-анатомічними висновками розтину трупів собак за інтестинальної форми парвовірусного ентериту фіксується геморагічне

запалення кишечника, серозно-геморагічне запалення брижових лімфовузлів, ознаки гепатиту та збільшення селезінки; за кардіальної форми хвороби — гострий альтеративний міокардит, крововиливи та вогнища ателектазів тканини легень [16].

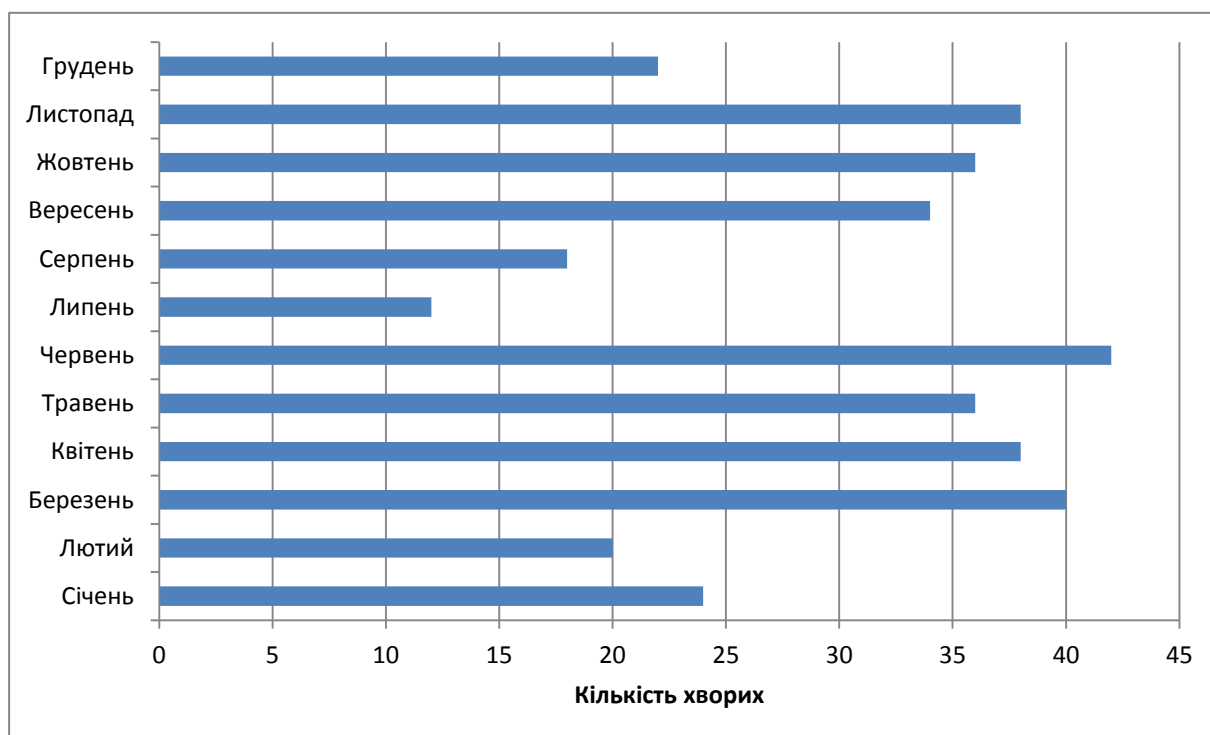

Рис. 1. Прояв сезонності парвовірозу собак за 2023 рік у Ветеринарній клініці «Велес» (сmt. Макарів).

Таблиця 3 — Вікова сприйнятливість собак до парвовірусного ентериту у 2023 році

Вік собак	Кількість хворих собак	% від загальної кількості хворих собак
До 2 місяців	33	9,2
2–4 місяці	37	10,3
5–6 місяців	43	11,9
7–8 місяців	48	13,3
9–12 місяців	50	13,9
13–14 місяців	44	12,2
15–16 місяців	41	11,4
17–18 місяців	33	9,2
18–24 місяці	24	6,6
2–3 роки	7	2
3–5 років	-	-
Всього	360	100

Таблиця 4 — Форми клінічного перебігу парвовірусного ентериту собак за 2023 рік

Форма	Кількість хворих собак	% від загальної кількості хворих собак
Серцева (міокардитна)	38	10,6
Кишкова (інтестинальна)	278	77,2
Змішана	44	12,2
Всього	360	100

Обговорення. В Україні дослідженнями парвовірусного ентериту займалися М. Л. Радзиховський, Л. П. Горальський, О. В. Дишкант [13,16–22]. Географія зарубіжних досліджень парвовірусного ентериту собак охоплює Азію, Європу, Північну та Південну Америку, Австралію та навіть африканський континент [15].

У Сербії науковці досліджували молекулярну характеристику собачого парвовірусу типу 2 у собак з діареєю з 2008 по 2020 рік [9]. Подібні регіональні дослідження проводилися також в Італії [1, 10], Польщі [14], Ірані [6], В'єтнамі [12], Греції [7], Болгарії [5] тощо. У результаті наших досліджень встановлено, що захворюваність на парвовірусний ентерит спостерігається цілий рік, однак більш висока поширеність спостерігалася протягом сухого сезону, а також те, що більшому ризику захворювання піддаються невакциновані собаки з ослабленим імунітетом та цуценята віком до шести місяців.

Болгарські вчені проводили дослідження впливу вакцинації на рівень захворюваності парвовірусним ентеритом собак у притулку. Результатами досліджень було встановлено, що повний курс вакцинації сприяє виробленню високих специфічних титрів антитіл, що повинно гарантувати ефективний захист від патогенних штамів місцевості [5, 8]. Грецькі науковці стверджують, що за результатами геопросторового аналізу встановлено, що парвовірус собак більш поширений у приміських районах та сільській місцевості. У Греції жителі сільських районів — це в основному фермери або селекціонери тваринництва, які утримують вівчарок і в останні роки стикаються з фінансовими труднощами через економічну кризу. Ці соціальні та економічні виклики можуть негативно вплинути на ветеринарну допомогу, дієту та житло собак [7]. Також у даній публікації наводиться статистика поширеності парвовірусної інфекції у різних країнах: 23,6 % у Нідерландах, 27,7 % в Іспанії, 53,8 % в Італії, 61,5 % у Франції, 71,4 % у Німеччині, 70,2 % у Колумбії, 75 % у Нігерії, 99,24 % у регіонах Китаю, 91,67 % у Болгарії та 92,98 % в Албанії. Нашими результатами досліджень було встановлено, що парвовірусна інфекція зустрічається у 52,5 % собак. Серед інфекційних хворих у клініці також траплялися випадки захворювання на аденовірус — 43,72 %, чуму м'ясоїдних — 3 %, лептоспіроз — 0,74 %. При аналізі породної сприйнятливості до парвовірусного ентериту з 360 собак найчастіше хворобу виявляли у безпородних собак — 294 (81,7 %), хаскі — 14 (3,9 %), бельгійських вівчарок — 10 (2,8 %) та лайок — 12 (3,3 %).

Нікола Декаро з Університету Барі та його колеги досліджували епідеміологію інфекцій парвовірусу та коронавірусу собак у Західній Європі. Вчені стверджують, що парвовірус у своїй початковій модифікації (CPV-2A) зустрічається рідше, адже породив нові генотипи і варіанти (CPV-2B та 2C), які ширяться світом. Незважаючи на варіант CPV-2C, який здебільшого поширився в Південній Америці та деяких європейських країнах, CPV-2A та CPV-2B переважають в Азії, включно з Китаєм, Австралією, Індією та Кореєю [3–5]. Ukwueze та його колегами було проведено ретроспективне дослідження парвовірусного ентериту собак з історії клінічних випадків, представлених у ветеринарних лікарнях у Південно-Східній Нігерії протягом 2011 — 2020 років. Вони показують прояв масових спалахів у літній період у молодих собак [2]. Вивчення нами сезонності показало, що пік захворюваності осінню припадає на весняно-літній (березень-червень) і осінній (вересень-листопад) періоди. Аналіз вікової сприйнятливості показує, що найчастіше парвовірусний ентерит зустрічався у собак у віці від 2 до 18 місяців (83 %). Вивчення особливостей клінічного прояву хвороби, засвідчило, що парвовірусна інфекція проявляється у 3 формах залежно від домінуючої локалізації вірусу — серцевій (міокардитній), кишковій (інтестинальній), змішаній.

Висновки. Парвовірусний ентерит собак поширений у різних країнах світу і представляє небезпеку для успішного розведення собак, так як створюються і поширюються нові генотипи і варіанти. У Західній Європі парвовірус у своїй початковій модифікації (CPV-2A) зустрічається рідше, адже породив генотипи (CPV-2B та 2C). Варіант CPV-2C здебільшого поширився в Південній Америці, а CPV-2A та CPV-2B переважають в Азії, включно з Китаєм, Австралією, Індією та Кореєю.

У структурі інфекційних хвороб собак парвовірусний ентерит становить у: Нідерландах 3,6 %, Іспанії 27,7 %, Італії 53,8 %, Франції 61,5 %, Німеччині 71,4 %, Колумбії 75 %, Нігерії 80 %, провінціях Китаю 99,24 %, Болгарії 91,67 % та Албанії 92,98 %.

Нашими результатами досліджень було встановлено, що парвовірусна інфекція зустрічається у 52,5 % собак. Серед інфекційних хвороб собак також траплялися випадки

захворювання на аденовірус — 43,72 %, чуму м'ясоїдних — 3 %, лептоспіроз — 0,74 %. При аналізі породної сприйнятливості до парвовірусного ентериту з 360 собак найчастіше хворобу виявляли у безпородних собак — 294 (81,7 %), хаскі — 14 (3,9 %), бельгійських вівчарок — 10 (2,8 %) та лайок — 12 (3,3 %). Вивчення сезонності показало, що пік захворюваності осінню припадає на весняно-літній (березень—червень) і осінній (вересень—листопад) періоди. Аналіз вікової сприйнятливості вказує, що найчастіше парвовірусний ентерит зустрічався у собак віком від 2 до 18 місяців (83 %). Вивчення особливостей клінічного прояву хвороби, засвідчило, що парвовірусна інфекція проявляється у 3 формах залежно від домінуючої локалізації вірусу — серцевій (міокардитній), кишковій (інтестинальній), змішаній.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження будуть направлені на удосконалення діагностики різних клінічних форм прояву хвороби та їх лікування.

Конфлікт інтересів. Автор стверджує про відсутність конфлікту інтересів.

Подяка. Доктору ветеринарних наук, професору Галатюку Олександрові Євстафійовичу — науковому керівнику за надання консультацій при виконанні даної роботи.

Список літератури

1. Battilani M., Modugno F., Mira F., Purpari G., Di Bella S., Guercio A., Balboni A. Molecular epidemiology of canine parvovirus type 2 in Italy from 1994 to 2017: recurrence of the CPV-2b variant. *BMC Veterinary Research*. 2019. Vol. 15, No 1. P. 393–406. DOI: <https://doi.org/10.1186/s12917-019-2096-1>.
2. Ukwueze C. S., Ememe M. U., Ibe C. S., Unigwe R. C., Kalu S. U., Udani I. J., Udegbonam S. O. Retrospective study of canine parvoviral enteritis in Veterinary Teaching Hospitals in south east, Nigeria. *Journal Animal Research International*. 2022. Vol. 19, No 2. P. 4515–4522. URL: <https://www.ajol.info/index.php/ari/article/view/230928>.
3. Decaro N., Desario C., Billi M., Mari V., Elia G., Cavalli A., Martella V., Buonavoglia C. Western European epidemiological survey for parvovirus and coronavirus infections in dogs. *The Veterinary Journal*. 2011. Vol. 187, No 2. P. 195–199. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tvjl.2009.10.027>.
4. Decaro N., Buonavoglia C. Canine parvovirus—A review of epidemiological and diagnostic aspects, with emphasis on type 2c. *Veterinary Microbiology*. 2012. Vol. 155, No 1. P. 1–12. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.vetmic.2011.09.007>.
5. Filipov C., Decaro N., Desario C., Amorisco F., Sciarretta R., Buonavoglia C. Canine Parvovirus Epidemiology in Bulgaria. *Journal of Veterinary Diagnostic Investigation*. 2011. Vol. 23, No 1. P. 152–154. DOI: <https://doi.org/10.1177/104063871102300129>.
6. Faraji R., Mostafavi B., Sadeghi M., Decaro N., Vasinioti V., Desario C., Miraei-Ashtiani S. R., Mozghani S. H. Genomic characterization and Phylogenetic evolution of the canine parvoviruses in Iranian dogs, a nationwide study. *Acta Tropica*. 2023. Vol. 244. P. 106948. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.actatropica.2023.106948>.
7. Kantere M., Athanasiou L. V., Giannakopoulos A., Skampardonis V., Sofia M., Valiakos G., Athanasakopoulou Z., Touloudi A., Chatzopoulos D. C., Spyrou V., Billinis C. Risk and Environmental Factors Associated with the Presence of Canine Parvovirus Type 2 in Diarrheic Dogs from Thessaly, Central Greece. *Pathogens*. 2021. Vol. 10, No 5. P. 590. DOI: <https://doi.org/10.3390/pathogens10050590>.
8. Manev I., Marincheva V. Serological study of canine parvovirus-2 antibody titers from a dog shelter in bulgaria. *Tradition and Modernity in Veterinary Medicine*. 2022. Vol. 7, No 2(13). P. 64–70. URL: <https://www.biogal.com/wp-content/uploads/2023/07/Serological-Study-Of-Canine-Parvovirus-2-Antibody-Titers-From-A-Dog-Shelter-In-Bulgaria-Iliyan-Manev-Victoria-Marincheva.pdf>.
9. Miličević V., Glišić D., Sapundžić Z. Z., Ninković M., Milovanović B., Veljović L., Kureljušić B. Molecular characterization of Canine parvovirus type 2 from diarrheic dogs in Serbia from 2008 to 2020. *Veterinary Research Communications*. 2023. Vol. 47. P. 285–289. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11259-022-09924-5>.
10. Mira F., Dowgier G., Purpari G., Vicari D., Di Bella S., Macaluso G., Gucciardi F., Randazzo V., Decaro N., Guercio A. Molecular typing of a novel canine parvovirus type 2a mutant circulating in Italy. *Infection, Genetics and Evolution*. 2018. Vol. 61. P. 67–73. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.meegid.2018.03.010>.
11. Mia M. M., Hasan M. Update on Canine Parvovirus Infection: A Review from the Literature. *Veterinary Sciences: Research and Reviews*. 2021. Vol. 7, No 2. DOI: <https://doi.org/10.17582/journal.vsr/2021.7.2.92.100>.
12. Nguyen Van D., Le T. D. H., Maeda K. Transition of dominant canine parvovirus genotype from 2b to 2c in Vietnamese dogs. *Veterinaria Italiana*. 2022. Vol. 58. No 2. P. 121–130. DOI: <https://doi.org/10.12834/VetIt.2237.13437.2>.
13. Radzykhovskiy M., Sokulskiy I., Dyshkant O., Antoniuk A., Gutyj B., Sachuk R. Experimental study of tropism of cultivated canine parvovirus in the immunogenesis organs of puppies. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. 2022. Vol. 13, No 3. P. 241–246. DOI: <https://doi.org/10.15421/022231>.
14. Wojcik A., Ziętek J., Staniec M., Winiarczyk S. Genetic variability among canine parvovirus strains currently circulating in Poland. *Medycyna Weterynaryjna*. 2021. Vol. 77, No 5. P. 6525–2021. DOI: <https://doi.org/10.21521/mw.6525>.
15. Zon G. A., Petrov R. V., Ivanoska L. B., Zon I. G., Tion M. T. Canine parvovirus enteritis: current state of the problem. *Bulletin of the Sumy National Agrarian University. Series: Veterinary medicine*. 2023. Vol. 2(61). P. 3–13. DOI: <https://doi.org/10.32782/bsnau.vet.2023.2.1>.

16. Goralskii L., Radsikhovskii N., Zaika S. Pathomorphological differential diagnostics of parvovirus and coronavirus entreat in dogs. *Scientific Horizons*. 2018. Vol. 66, No 3. P. 10–14. DOI: <https://doi.org/10.33249/2663-2144-2018-66-3-10-14>.
17. Goralskii L., Radsikhovskii N., Dyshkant O. Microscopic construction of the heart and organs of immunogenesis of dogs in the experimental reproduction of parvoviridae. *Scientific Horizons*. 2019. Vol. 79, No 6. P. 9–14. DOI: <https://doi.org/10.33249/2663-2144-2019-79-6-9-14>
18. Radsikhovskii N. Histological changes in dogs with an intestinal form parvoviridae. *Veterinary science, technologies of animal husbandry and nature management*. 2018. No 2. P. 59–62. DOI: <https://doi.org/10.31890/vtp.2018.02.16>.
19. Радзіховський М., Горальський І., Дишкант О., Сокульський М., Толокевич О. Морфофункціональні зміни в органах імуногенезу собак за парвовірусного та коронавірусного ентериту. *Аграрний вісник Причорномор'я*. 2021. № 99. С. 89–94. DOI: <https://doi.org/10.37000/abbsl.2021.99.15>.
20. Радзіховський М. Л. Епізоотологічні особливості парвовірусного ентериту собак. *Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини*. 2016. Вип. 32(2). С. 130–133. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pzvm_2016_32%282%29_31.
21. Радзіховський М. Л. Моніторинг ентеритів вірусної етіології у собак. *Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького*. 2016. Т. 18, № 1(65), Ч. 1. С. 138–142. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvlnuvmbvn_2016_18_1_%281%29_29.
22. Радзіховський М. Л. Патоморфологія, діагностика, лікування та профілактика ентеритів вірусної етіології у собак: дис. ... д.вет.н.: 16.00.02 - Патологія, онкологія і морфологія тварин. Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. 2021. 555 с. URL: https://vet.edu.ua/images/step/2021/02/18/Автореферат_Радзіховський.pdf.

ЕPIZOOTOLOGICAL MONITORING AND FEATURES OF THE CLINICAL MANIFESTATIONS OF CANINE PARVOVIRAL ENTERITIS

Revunets V. A.

Polissia National University, Zhytomyr, Ukraine

Canine parvovirus enteritis is one of the most common causes of morbidity and mortality in young dogs worldwide. Parvovirus infection in dogs was first recorded in Belgium in 1976, and later cases of the disease appeared in the USA, Australia, and European countries. Currently, parvovirus infection in dogs is quite common in Ukraine and other European countries and is the subject of research by many scientists. Therefore, the purpose of this work was to analyze the spread of canine parvovirus enteritis in different countries of the world, to clarify the clinical and epizootological features of canine parvovirus in the service area of the veterinary clinic "Veles" (Makariv village). To study the distribution and epizootic situation of canine parvovirus enteritis in the countries of the world, information sources such as the MDPI Open Access Journals website, Google Scholar, the portal of Croatian scientific and technical journals Hrčak, the scientific portal ResearchGate and the international journal ScienceDirect were used. Based on the registration records of sick animals in the Veterinary Clinic "Veles" for the year 2023, an analysis of epizootologic features and clinical manifestations of parvovirus in 360 dogs was performed. As a result of the research, it was established that parvovirus infection occurs in 52.5% of dogs. Among the infectious patients in the clinic, there were also cases of adenovirus - 43.7%, carnivore plague - 3%, and leptospirosis - 0.7%. When analyzing the breed susceptibility to parvovirus enteritis, out of 360 dogs, the disease was most often detected in purebred dogs - 294 (81.7%), huskies - 14 (3.9%), Belgian shepherds - 10 (2.8%), and collies - 12 (3.3%). The study of seasonality showed that the peak of morbidity in the fall occurs in the spring, summer (March-June), and fall (September-November). An analysis of age susceptibility shows that parvovirus enteritis occurred most frequently in dogs aged 2 to 18 months (83%). The study of the features of the clinical manifestation of the disease showed that parvovirus infection manifests itself in 3 forms depending on the dominant localization of the virus - cardiac (myocarditis), intestinal (enteritis), and mixed. The study of the characteristics of the clinical manifestation of the disease showed that the intestinal form of the disease is most often registered, which occupies more than 77% of the structure of the clinical manifestation of the disease, the cardiac form - 10.6%, and is usually observed in puppies under the age of 2 months, and the mixed form - 12.2% of the total number of sick animals and occurs in dogs with a weakened immune system, unvaccinated animals. Diagnosis is made based on anamnesis, clinical signs, epizootological and laboratory data, in particular, detection of viral protein antigen by immunochromatographic express test or determination of antibody titer by IFA diagnostics. The mortality rate of parvovirus enteritis in dogs at the veterinary clinic was 16.7% (60 animals died), therefore the key to the recovery of the animal is a timely visit to the veterinarian and the appointment of the necessary treatment

Keywords: *clinical and epizootological features of parvovirus enteritis in dogs, nosological profile of infectious diseases, seasonality, breeds, age*